

แนวทางการถ่ายภาพเพื่อการประชาสัมพันธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์เยาวนารถ พันธุ์เพ็ง

รองคณบดีคณะนิเทศศาสตร์

ตามปกติวิธีการถ่ายภาพตามที่คนส่วนใหญ่รู้จักกันนั้นมิใช่ของยาก เนื่องจากเทคโนโลยีทางการถ่ายภาพในปัจจุบันมีการพัฒนาและเอื้ออำนวยให้สามารถถ่ายภาพได้ ซึ่งอาจสรุปได้ว่าการจะถ่ายภาพเพื่อให้ได้ภาพถ่ายออกมาเป็นสิ่งที่ทำได้ง่าย แต่อาจจะมีข้อแตกต่างกันระหว่างผู้ที่มีความสามารถในการถ่ายภาพและช่างภาพมือใหม่ ในลักษณะของเนื้อหาภาพถ่ายและความสวยงามทางด้านศิลปะ

การถ่ายภาพวัตถุอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือการถ่ายภาพสถานที่แห่งใดแห่งหนึ่ง จึงจำเป็นต้องมีแนวทางเพื่อที่จะให้ได้ภาพถ่ายนำไปใช้ประโยชน์ได้ ภาพถ่ายที่จะใช้ประโยชน์ได้ดีในที่นี้หมายถึง ภาพที่สามารถสื่อสาร โดยสื่อความหมายหรือถ่ายทอดเรื่องราวได้ การสื่อความหมายในภาพจะจำเป็นมากน้อยเพียงใดก็ขึ้นอยู่กับการใช้ภาพถ่ายเป็นสำคัญ

แนวทางการถ่ายภาพเพื่อการเผยแพร่

การถ่ายภาพเพื่อการเผยแพร่ เป็นภาพที่บอกเรื่องราวต่างๆ ที่เห็นอย่างชัดเจนและเข้าใจได้ง่าย ความสวยงามในภาพถ่ายจึงเป็นส่วนประกอบหรือมีความสำคัญเป็นอันดับรองลงมาซึ่งเรื่องราวที่ต้องการจะถ่ายทอดให้ผู้ชมภาพถ่ายมีความรู้และเกิดความเข้าใจนั้น ควรมีลักษณะที่เมื่อดูในภาพถ่ายแล้วมีส่วนที่ยังสงสัยน้อยที่สุด ถ้าจำเป็นต้องใช้คำอธิบายประกอบหรือคำบรรยายภาพบ้างก็จะต้องไม่ยืดเยื้อมากนัก เพื่อให้ผู้ชมเกิดความเข้าใจอย่างถูกต้องได้ ดังนั้น ในการถ่ายภาพเพื่อการเผยแพร่ควรยึดหลักการถ่ายภาพดังนี้

1. ส่วนสำคัญที่ทำให้เนื้อหาของภาพสมบูรณ์ โดยภาพถ่ายจะสามารถถ่ายทอดเรื่องราวให้สื่อความหมายได้ดีเพียงใดขึ้นอยู่กับความสามารถของตัวผู้ถ่ายภาพหรือช่างภาพว่าจะสามารถจัดองค์ประกอบของภาพได้ดีหรือไม่ การจัดองค์ประกอบของภาพมีรายละเอียดต่าง ๆ ที่จะช่วยให้ภาพถ่ายสวยงามและมีคุณค่า สำหรับในการถ่ายภาพเพื่อการเผยแพร่ สิ่งที่ต้องเน้นเป็นพิเศษในการจัดองค์ประกอบก็คือ ต้องพยายามจัดวางวัตถุในภาพ สีของภาพ การเลือกความคมชัดว่าจะให้มีความคมชัดอย่างไร ซึ่งในกรณีนี้ขึ้นอยู่กับสิ่งที่ต้องการถ่ายภาพ ตลอดจนการเลือกมุมมองของ

กล้องถ่ายภาพ การเน้นเรื่องของเอกภาพ ในภาพถ่ายให้มีเรื่องเพียงเรื่องเดียว ซึ่งเป็นสิ่งที่ช่วยให้ภาพถ่ายเผยแพร่ได้ดีที่สุด เพราะจะเป็นภาพที่ดูแล้วเข้าใจง่าย ไม่เกิดความสับสน

2. เรื่องของแสงสว่าง ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญมากในการถ่ายภาพ การจัดแสงสว่างที่มีความเข้มเกินไป ภาพที่ได้จะมีเงาค่อนข้างมาก วิธีดังกล่าวไม่ควรนำมาใช้เนื่องจากภาพถ่ายที่ต้องการเผยแพร่ หรือภาพถ่ายที่จะเผยแพร่ ให้ได้ผลดีนั้น ควรเป็นภาพถ่ายที่สว่างแจ่มใสชัดเจน ถึงแม้จะมีส่วนของเงามืดบ้าง ก็เป็นเงาที่ไม่มากนัก และมีเงาที่สนิท การจัดแสงในลักษณะ ดังกล่าวนี้ อุปกรณ์การถ่ายภาพสมัยใหม่ คือ ชุดไฟแฟลชซึ่งให้แสงนุ่มหรือจัดแสงไฟแฟลชให้เป็นแสงสะท้อนนุ่มนวล ล้วนช่วยในการถ่ายภาพได้เป็นอย่างดี เนื่องจากไฟประเภทนี้ให้ความสว่างที่แจ่มใส ใช้ถ่ายภาพได้ดีและสะดวกกว่าเดิมเป็นอันมาก รายละเอียดต่าง ๆ ในภาพ รูปทรงของวัตถุ หรือกิริยาอาการที่ปรากฏในภาพถ่าย ล้วนเห็นได้ชัดเจน จะหย่อนไปบ้างก็ในเรื่องของอารมณ์หรือความรู้สึก ภาพถ่ายประเภทสีเข้มหรือเล่นเงามาก จะให้ความรู้สึกสดชื่นรื่นเริงเบิกบาน ซึ่งเป็น อารมณ์ของภาพที่ใช้ในการเผยแพร่ได้ดีกว่า

แนวทางการถ่ายภาพเพื่อการประชาสัมพันธ์

ภาพถ่ายเพื่อการประชาสัมพันธ์ เป็นภาพถ่ายที่ถ่ายทอดเรื่องราวต่าง ๆ ตามที่ผู้ถ่ายภาพต้องการจะแสดงให้เห็น โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะแสดงหรือเน้นในส่วนที่สวยงาม คุณค่าหรือให้เห็นเฉพาะสิ่งที่ก่อให้เกิดความรู้สึกที่ดี ดังนั้น การถ่ายภาพที่จะนำมาใช้ในการถ่ายภาพต้องมีครบถ้วน เพื่อที่สามารถถ่ายภาพได้ตามความต้องการ วัตถุประสงค์ที่ใช้ต้องมีคุณภาพที่ดีได้มาตรฐาน จึงจะสามารถผลิตภาพถ่ายที่มีคุณค่าสำหรับการประชาสัมพันธ์ ขั้นตอนของการถ่ายภาพต้องใช้ความรู้ความสามารถของผู้ถ่ายมาก เริ่มตั้งแต่การเลือกมุมเพื่อตั้งกล้องถ่ายภาพเป็นส่วนใหญ่ การจัดองค์ประกอบของสิ่งต่างๆ ที่อยู่ในภาพถ่ายก็เป็นเรื่องสำคัญต้องนำหลักของการจัดองค์ประกอบมาใช้อย่างครบถ้วน อีกทั้งต้องพิจารณาทุกสิ่งที่ปรากฏในภาพถ่ายให้ดีที่สุด ซึ่งอาจแยกเป็นกรณีเพื่อให้เห็นแนวทางชัดเจนขึ้นดังนี้

1. กรณีการถ่ายภาพที่ต้องการเน้นบุคคล ภาพถ่ายประชาสัมพันธ์ประเภทนี้มักใช้ในกรณีที่จะแนะนำตัวบุคคล เช่น บุคคลสำคัญในฝ่ายบริหารของหน่วยงาน บุคคลที่เข้ารับตำแหน่งใหม่ หรือกิจกรรมอันเป็นผลงานที่เจาะจงตัวบุคคล การถ่ายภาพประเภทนี้ควรยึดแนวว่าต้องถ่ายให้เห็นบุคลิกภาพของบุคคลนั้นให้ดีที่สุด เริ่มตั้งแต่การแต่งกาย เครื่องแต่งกายต้องเรียบร้อย สวยงาม กิริยาท่าทางควรดูงามสง่า ภาพถ่ายอาจเป็นลักษณะของการโพส หรือตั้งท่าจัดเพื่อถ่ายภาพ แต่ก็ไม่ควรจัดทำให้ดูนิ่งเฉย วิธีที่ดีควรอยู่ในอิริยาบถอย่างใดอย่างหนึ่ง อาจมีบุคคลอื่นเข้ามาเสริมในภาพด้วย

เช่น เพิ่มเรื่องราวเป็นว่า มีบุคคลอื่นเข้ามาแสดงความยินดีหรือมาปรึกษาหารือ โดยใช้วิธีการเลือก มุมกล้องถ่ายภาพ และจัดองค์ประกอบของภาพในตัวบุคคลสำคัญเป็นส่วนประธาน และบุคคลที่จัด เข้ามาเสริมเป็นส่วนรองหรือเป็นส่วนประกอบ เป็นต้น นอกจากตัวบุคคลแล้ว สิ่งอื่น ๆ ที่จะปรากฏ อยู่ เช่น พวกโต๊ะเก้าอี้ทำงาน เครื่องใช้อื่น ๆ ตลอดจนหนังสือและสถานที่ซึ่งจะปรากฏในฉากหลัง ส่วนต่าง ๆ ที่เห็นเหล่านี้ต้องอยู่ในลักษณะที่ดูดี และเป็นระเบียบเรียบร้อย เมื่อได้ภาพถ่ายที่บรรจุ รวมทุกสิ่งทุกอย่างแล้วก็จะทำให้ผู้ที่เห็นภาพเกิดความรู้สึกว่า ตัวบุคคลที่ได้รับการประชาสัมพันธ์ ในภาพนั้นเป็นคนที่มีความดี เป็นระเบียบเรียบร้อยน่านับถือ น่านิยมยกย่อง โดยที่ผู้เห็นภาพถ่าย อาจจะยังไม่รู้จักตัวจริงเลยว่าเป็นอย่างไร แต่เกิดความเลื่อมใสโดยได้เห็นจากในภาพถ่าย

ภาพข่าวบุคคล หมายถึง ข่าวประชาสัมพันธ์ที่มุ่ง "ใคร" เป็นสำคัญ เพื่อเผยแพร่ให้ผู้อ่าน ได้รู้จักบุคคลผู้เป็นความสำคัญของข่าวนั้น ภาพที่ใช้ประกอบข่าวนั้นจึงต้องเลือกสรรภาพของบุคคล นั้น ๆ เป็นจุดเด่น (highlight) เมื่อได้ดูภาพและคำบรรยายภาพก็จะเกิดความเข้าใจและรู้จักหน้าตา ทำทางได้ เป็นการช่วยให้ผู้อ่านจดจำข่าวที่มุ่งประชาสัมพันธ์นั้นได้ดียิ่งขึ้น

2. กรณีที่ต้องการเน้นการถ่ายภาพตัวอาคารหรือสถานที่ตลอดจนกิจกรรมภายนอก

ได้แก่ ภาพถ่ายที่ต้องการประชาสัมพันธ์ให้รู้จักสำนักงานหรือที่ทำการของหน่วยงานใดหน่วยงาน หนึ่ง หรือต้องการแนะนำสถานที่สำคัญให้เป็นที่รู้จักกันอย่างกว้างขวางมากจึงควรถ่ายภาพประเภทนี้ อาจต้องคัดเลือกหรือสรรหาอุปกรณ์ทางการถ่ายภาพมาใช้ให้เหมาะสม เนื่องจากการถ่ายภาพ สถาปัตยกรรมหรือสิ่งก่อสร้างบางแบบต้องอาศัยกล้องถ่ายภาพบางประเภทจึงจะถ่ายภาพให้สวยงาม การเลือกมุมกล้องถ่ายภาพเพื่อให้สถานที่ดูงามสง่า การเลือกเวลาที่จะใช้ถ่ายภาพล้วนเป็นสิ่งจำเป็น เช่น ตอนเช้าแสงแดดส่องจากทางตะวันออก ตอนบ่ายแสงแดดส่องทางตะวันตก และการเลือกวันที่ ท้องฟ้าแจ่มใส โดยอาจต้องพิจารณาและรอให้มีหม่อมเมฆสวยงามเกิดขึ้นก่อน เพราะสิ่งเหล่านี้ล้วนแต่ ช่วยให้เราถ่ายภาพได้ดีทั้งสิ้น

สิ่งที่ต้องพิจารณาต่อไปคือความเป็นระเบียบเรียบร้อยภายในภาพ เช่น ตัวอาคารเรียบร้อย ดีหรือไม่ มีรอยสกปรกที่หน้าเกลียดและ มองเห็นเด่นชัด หรือไม่ สนามหญ้าสวยงาม เรียบร้อยดี และชวนสดชื่นขึ้นบ้างหรือไม่ อาจจัดดอกไม้หรือต้นไม้ขนาดย่อมประเภทไม้กระถาง เสริมขึ้นมา เพื่อให้สวยงามได้ บางครั้งก็ต้องอาศัยต้นไม้เพื่อปิดบังจุดที่ไม่สวยงามบางส่วนเพื่อให้ภาพมีความ สมบูรณ์ เนื่องจากเมื่อปรากฏเป็นภาพถ่ายแล้ว ผู้ชมมีโอกาสดูอย่างพินิจพิจารณาเป็นเวลานาน ข้อบกพร่องต่าง ๆ หากมีอยู่ในภาพ ก็จะมองเห็นได้โดยง่าย และหากเกิดข้อบกพร่อง อย่างหนึ่ง อย่างใดขึ้นแล้ว ก็จะกระทบเทือนถึงภาพพจน์ของสถานที่นั้น ๆ

ภาพข่าวสถานที่ หมายถึง ข่าวประชาสัมพันธ์ที่มุ่ง "ที่ไหน" เป็นสำคัญ จุดเด่นของภาพจึง มุ่งที่ตัวสถานที่อย่างชัดเจน โดยอาจเน้นภูมิทัศน์ หรือชื่อสถานที่ หรือเป้าหมายที่บอกถึงสถานที่ที่

เกิดเหตุการณ์นั้น ภาพข่าวสถานที่มักนิยมใช้ในการประชาสัมพันธ์ที่จูงใจ เพื่อพรรณนาและเพื่ออธิบายเป็นสำคัญ

3. กรณีที่ต้องการเน้นการถ่ายภาพภายในสำนักงานหรือกิจกรรมในสถานที่ ได้แก่ ภาพแนะนำสำนักงานหรือภาพเกี่ยวกับการประชุม พบปะ เช่น สัญญา หรือภาพงานเลี้ยงต่าง ๆ อุปกรณ์ถ่ายภาพที่ช่วยให้ได้ภาพถ่ายในมุมกว้าง อุปกรณ์ให้แสงเพื่อช่วยจัดให้ภายในสถานที่ที่มีแสงสว่างสม่ำเสมอ หรือเพื่อช่วยแก้จุดอับบางส่วนที่อาจมืดเกินไป การจัดให้เป็นระเบียบเรียบร้อย การแก้ไขส่วนที่ไม่สวยงามหรือดูกร รุงรัง การเพิ่มเติมเสริมแต่ง ซึ่งอาจจะต่างจากที่เป็นอยู่ตามความเป็นจริงไปบ้างก็จำเป็นต้องทำให้ภาพดูดีมีคุณค่า ไม้ดอกและไม้ประดับโดยเฉพาะพวกไม้กระถางเป็นสิ่งที่น่าสนใจมาช่วยตกแต่งให้สวยงามขึ้นได้ ประการสำคัญพวกต้นไม้จะช่วยลด ความรู้สึกที่แข็งกระด้างของเสาคอนกรีตหรือผนังปูนลงได้ สำหรับการนำต้นไม้เข้ามาตกแต่ง ต้องพิจารณาดูให้เหมาะสมว่า ต้นไม้ที่ประดับภายในเป็นไม้ประเภทที่ปลูกในอาคารได้ มิฉะนั้นก็จะเห็นว่า เป็นการจงใจจัดตกแต่งจนผิดไปจากที่เป็นจริงมาก

ผู้คนในภาพถ่ายซึ่งมีจำนวนพอสมควร จำเป็นต้องพิจารณาว่า อิริยาบถต่างๆ ที่เป็นอยู่ดีหรือไม่ อาจจะต้องการช่วยเสริมแต่งในลักษณะของการ โปสท่าบ้าง แต่ก็ต้องให้ดูว่ากำลังมีกิริยาท่าทางตามปกติ มิใช่เป็นการจัดเพื่อถ่ายภาพโดยตรง เหล่านี้จะช่วยให้ได้ภาพถ่ายที่ดี

ภาพข่าวกิจกรรมหมายถึงข่าวประชาสัมพันธ์ที่มุ่ง "ทำอะไร" "เมื่อใด" และ "อย่างไร" เป็นสำคัญ จุดเด่นของภาพนั้นจึงมุ่งที่ตัวกิจกรรมหรือเหตุการณ์ที่เกิดเป็นข่าวเมื่อผู้อ่าน ได้เห็นภาพและอ่านคำบรรยายภาพแล้วก็จะเข้าใจกิจกรรมหรือเหตุการณ์ที่ต้องการประชาสัมพันธ์ได้อย่างชัดเจนขึ้น ภาพข่าวกิจกรรมนี้จะไม่นับภาพบุคคล กล่าวคือ อาจไม่เห็นภาพบุคคลใดบุคคลหนึ่งเลยก็ได้ แต่จะเน้นที่กิจกรรมหรือเหตุการณ์ว่า กำลังเกิดอะไร หรือกำลังทำอะไร และทำอะไรเป็นสำคัญ

การถ่ายภาพเพื่อการเผยแพร่และการประชาสัมพันธ์ อันเป็นการนำภาพถ่ายไปใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ที่จำเป็นและมีความสำคัญต่าง ๆ กัน การถ่ายภาพจึงต้องเริ่มต้นให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ เมื่อจะนำภาพถ่ายไปใช้งานจึงจะสามารถใช้ได้ดีและเกิดผลตามต้องการ

หัวใจของช่างภาพเพื่อการประชาสัมพันธ์

ช่างภาพเพื่อการประชาสัมพันธ์ที่ประสบความสำเร็จต้องประกอบด้วยคุณลักษณะ และมีคุณภาพ ดังนี้

1. การถ่ายภาพอย่างมีคุณธรรม การทำงานของคนทำสื่อมีความสำคัญอย่างมาก เพราะนอกจากผลิตผลงานต่าง ๆ ออกสู่ประชาชนแล้ว ยังต้องมีความรับผิดชอบถึงผลกระทบต่าง ๆ ที่

เกิดจากสารและการนำเสนอผลงานนั้น ๆ เพราะเป็นการส่งสารไปถึงคนจำนวนมาก ๆ ในเวลาเดียวกัน ดังนั้นความรับผิดชอบดังกล่าว จึงต้องมีความเคร่งครัดมากกว่าผู้ผลิตงานในศาสตร์ที่ใกล้เคียงกัน เช่น คนทำละครเวทีอาจจะให้ความสำคัญกับตัวบทที่สร้างความสะเทือนใจให้แก่ผู้ดู อาจเน้นประเด็นความขัดแย้งของตัวบทด้วยความสมเหตุสมผล แต่เมื่อใดละครเวทีนั้น ๆ ต้องส่งสารผ่านทางสื่อมวลชน ความระมัดระวังของตัวบทและการแสดงต้องมีมากขึ้น เพราะผู้รับสารมีหลากหลาย อาจส่งผลต่อการเลียนแบบของผู้ชมได้โดยไม่รู้ตัว ดังนั้นผู้ทำงานด้านสื่อมวลชนจึงต้องมีการควบคุมตนเองรวมทั้งการมีองค์กรและสถาบันสื่อที่ควบคุมการทำงานของสื่ออีกชั้นหนึ่ง เช่น พนักงานบีบีซีในประเทศอังกฤษ และพนักงานของเครือเนชั่นในประเทศไทย ที่พนักงานทุกคน ต้องมีคู่มือในการปฏิบัติตนในการทำงานข่าว ให้มีจริยธรรมในการประกอบวิชาชีพอย่างเคร่งครัด จริยธรรมของคนทำงานสื่อ เช่น

1.1 เคารพสิทธิส่วนบุคคล (right to privacy) ของแหล่งข่าว เรื่องสิทธิส่วนบุคคลเป็นเรื่องที่ช่างภาพทางนิเทศศาสตร์ต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก ช่างภาพต้องคิดถึงใจเขาใจเรา ต้องไม่ละลابلลวงความเป็นส่วนตัวของบุคคลอื่น แม้ว่าจะอ้างถึงความเป็นคนของสาธารณะก็ตาม ดังการทำงานของช่างภาพปาปารัสซี่ ที่ขาดความรับผิดชอบในเรื่องสิทธิของผู้อื่น จนมีส่วนกับเหตุการณ์เศร้าสลดของคนทั่วโลกต่อการสูญเสียเจ้าหญิงไดอานาแห่งราชวงศ์อังกฤษ อย่างไรก็ตามเหมือนประสบการณ์อันเลวร้ายดังกล่าว เจ้าของสิ่งพิมพ์และช่างภาพในสังคมไทย มิได้นำมาเป็นบทเรียน เห็นได้จากข่าวบันเทิงในปัจจุบัน ที่เน้นเรื่องส่วนตัวของดารา ทั้งในสื่อสิ่งพิมพ์และสื่อโทรทัศน์มากขึ้นเรื่อย ๆ ดังนั้นสื่อจึงมิได้ทำบทบาทและหน้าที่ของการให้ความรู้ที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนาสติปัญญาแก่คนไทย หากกลับทำให้ผู้คนหมกมุ่นไปในเรื่องไร้สาระเกี่ยวกับชีวิตส่วนตัวของคนอื่น

1.2 เคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของ แหล่งข่าวหรือผู้ที่ปรากฏในภาพ ความกระหายอยากจะได้ภาพเพื่อขึ้นหน้าหนึ่ง อาจเป็นเป้าหมายของช่างภาพหลาย ๆ คน เพื่อสร้างความแตกต่างจากช่างภาพหนังสือพิมพ์ฉบับอื่น แต่หากมีกระบวนการวิพากษ์ตัวเอง เขาสามารถสร้างคุณค่าของข่าวแบบใหม่ที่ไม่หยุดนิ่งตายตัว ทั้ง ๆ ที่บริบทของสังคมมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา อันประกอบด้วยความหลากหลายทางวัฒนธรรม หนังสือพิมพ์และสิ่งพิมพ์ไม่ควรเป็นช่องทางที่นักข่าวและช่างภาพส่งสาร ไปยังผู้ดูหรือผู้อ่านเพียงอย่างเดียว รวมทั้งการกำหนดตัวเองเป็นผู้รู้ในการสะท้อนปัญหาสังคม ทั้งนี้เพราะสังคมโลกยุคสมัยได้เปลี่ยนไปเข้าสู่ยุคหลังการล่าอาณานิคมที่เกิดชาติพันธุ์ใหม่ ๆ ซึ่งแต่ละชาติพันธุ์ต่างต้องการแสดงตัวตนหรืออัตลักษณ์ของเขาออกมา ดังนั้นจึงต้องมีการนิยามความหมายของ “ผู้ดู” ใหม่ ว่าเป็นผู้คนที่มิได้ถูกระทำ แต่สามารถเป็นผู้ส่งสารหรือเป็นประธานของการสื่อสารนั้น ๆ ได้

จากข้อคิดดังกล่าวหากช่างภาพและนักข่าวยังยึดติดที่คุณค่าของการเสนอความแตกต่าง เพื่อกระตุ้นความสนใจของผู้อ่านแล้ว อาจไม่ใช่หนทางที่นักสื่อสารจะกระทำในฐานะผู้เข้าใจการเปลี่ยนแปลงบริบทโลก แต่สิ่งที่นักการสื่อสารควรกระทำคือ การเปิดพื้นที่ให้ประชาชนได้สื่อสาร ความเป็นตัวตนมากขึ้น เช่น หากช่างภาพไปถ่ายทำสารคดีกับกลุ่มชาติพันธุ์ คนบนพื้นที่สูง ที่อัตลักษณ์ชาติพันธุ์ แตกต่างจากคนบนพื้นราบส่วนใหญ่ ช่างภาพไม่ควรใส่ทัศนคติที่ลำสมัย ยัดเยียดเนื้อหาข่าวว่าชาวบ้านมีความแปลกแตกต่างไปจากคนทั่วไป เพราะการใส่เนื้อหาเช่นนี้ใน เบื้องลึกคือการดูถูกทางวัฒนธรรมของชุมชนนั้น ๆ นั่นเอง สิ่งที่ช่างภาพควรจะทำคือ ศึกษาเกี่ยวกับ วัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์นั้นอย่างลึกซึ้ง

1.3 มีความเที่ยงตรง (accurate) แม้ว่านักข่าวจะรวมถึงช่างภาพข่าวจะได้รับการ ยกย่องให้เป็นฐานันดร ที่สี่จากสังคม แต่คนใน วงการข่าวต้องสะอาด หนักแน่นและวิพากษ์ตัวเอง ตลอดเวลาว่าตนเองตั้งอยู่ในความเป็นกลางหรือไม่ ตกอยู่ภายใต้อำนาจของรัฐหรือทุนใดหรือไม่ ดังนั้นช่างภาพจะต้องมีความกล้าหาญเพียงพอที่จะดำรงตนด้วยศักดิ์ศรีแห่งวิชาชีพ เพื่อนำเสนอ ภาพข่าวด้วยความเที่ยงตรง

1.4 เปิดโอกาสให้ผู้ตกเป็นภาพข่าว ได้มีสิทธิโต้แย้ง จากกระบวนการสื่อสารที่ สมบูรณ์ ต้องเน้นการสื่อสารสองทาง คือ การมีการสะท้อนกลับของผู้ส่งสาร เพื่อให้เกิดการปรับปรุง ในการนำเสนอครั้งต่อไป และเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ตกเป็นข่าวรักษาสิทธิส่วนบุคคลของตนเอง ด้วย วิธีการหนึ่งที่นักข่าวส่วนใหญ่ในปัจจุบันมักใช้คือ การโยนหินถามทาง หรือเป็นการนำเสนอ ข่าวที่นักข่าวได้ข้อมูล แต่ยังไม่มีการยืนยันจากผู้ตกเป็นข่าว จึงใช้วิธีการลงข่าวไปก่อนแล้วค่อย สังเกตปฏิกิริยาสะท้อนกลับของผู้เป็นข่าวทีหลัง วิธีดังกล่าวนี้อาจไม่เป็นธรรมกับผู้ตกเป็นข่าว โดยเฉพาะข่าวที่ทำให้เกิดความเสียหายต่อชื่อเสียง ดังนั้นควรมีการเปิดโอกาสให้กับผู้ที่ตกเป็นข่าวได้ มีการโต้แย้งกับข่าวที่เกิดขึ้นว่าเป็นความจริงตามที่ได้นำเสนอไปหรือไม่

2. การถ่ายภาพอย่างมีคุณภาพ เน้นการสื่อความหมายเสริมสาระของการประชาสัมพันธ์ ด้วยกิจกรรม ช่างภาพเพื่อการประชาสัมพันธ์จะต้องมีความทุ่มเทการทำงาน เข้มงวดและมีวินัยต่อตนเอง ใฝ่รู้เพื่อการพัฒนาตนเอง หากทำงานแบบไม่เต็มที่จะทำให้เกิดผลเสียหลายประการ หนทาง ที่จะพัฒนาช่างภาพนั้นสรุปได้ดังนี้

2.1 มีความรู้แบบสหวิทยาการ การทำงานทุกอย่างต้องมีความรู้ป็นพื้นฐาน เพราะด้าน เทคนิคหรือทักษะต่าง ๆ ทุกคนมีโอกาสตามกันทัน แต่หากช่างภาพมีฐานความรู้แบบสหวิทยาการ คือ รู้หลายศาสตร์ที่มีความเชื่อมโยงกัน เช่น สังคม เศรษฐกิจ การเมือง และวัฒนธรรม ภาพถ่าย ที่เป็นผลผลิตของสมองที่กลั่นกรองจากประสบการณ์และความรู้่าง ๆ ย่อมแสดงถึงความลึกซึ้งของ งาน อันเป็นความแตกต่างจากช่างภาพทั่วไป ที่อาจสื่อได้แต่ความงามและอารมณ์ความรู้สึก แต่

ขาดความลึกซึ้งในเนื้อหาผ่านทางสื่อของภาพถ่าย นอกจากนี้ช่างภาพต้องมีความใฝ่รู้อยู่ตลอดเวลา ต้องไม่ทำตัวแบบ “ชาลันถั่ว” เพราะคนผู้นั้นจะมีอัตราสูง ทำให้ไม่เปิดรับความรู้ใหม่ ๆ ซึ่งหมายถึงการนับถอยหลังไปสู่จุดจบของวิชาชีพนั่นเอง

2.2 มีความตั้งใจในการทำงาน ความตั้งใจในการทำงาน มีองค์ประกอบที่สำคัญคือ ช่างภาพต้องมีความพร้อมอยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะช่างภาพข่าว ณ ที่เกิดเหตุ ต้องพร้อมซึ่งทำงาน ทุกวินาทีที่เกิดเหตุ การเตรียมความพร้อมของช่างภาพ ต้องเตรียมความพร้อมทั้งทางด้านร่างกาย และจิตใจ อุปกรณ์ถ่ายภาพ การติดตามข้อมูลข่าวสารอยู่ตลอดเวลา ซึ่งหมายถึงร่างกายต้องแข็งแรง อยู่เสมอ ดังนั้นช่างภาพควรให้ความสำคัญกับการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ และควรมีการพักผ่อนที่เพียงพอ

2.3 มีความอดทน การทำงานเป็นช่างภาพต้องไปถึงก่อนที่เกิดเหตุให้ทันช่วงที่จึงจะได้งาน ต่างกับนักข่าวอาจจะไปที่หลังแต่ใช้การสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องแทนได้ การทำงานเช่นนี้ ช่างภาพต้องมีความอดทนสูง บางครั้งต้องรอคอยนับวันเพื่อให้ได้ภาพตามที่ต้องการ

2.4 ไม่ประมาท ช่างภาพต้องทำงานโดยความไม่ประมาท เช่น เมื่อได้ประเด็นข่าว หรือหัวข้อที่จะถ่ายภาพ ต้องไม่หยุดอยู่เพียงหัวข้อดังกล่าว เพราะข้อมูลดังกล่าวอาจไม่เพียงพอต่อการทำงานเชิงลึก หรืออาจเป็นการประมาทเกินไปที่เชื่อถือข้อมูลจากแหล่งข่าวเพียงแหล่งเดียว เพราะอาจเกิดการปล่อยข่าวเพื่อประโยชน์ของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งได้ ดังนั้น การทำข่าวหรือถ่ายภาพ ต้องทำด้วยความไม่ประมาท เตรียมอุปกรณ์ต่าง ๆ ของกล้องให้มีความพร้อมอยู่เสมอ ควรตรวจสอบ แหล่งข่าวและข้อมูลที่หลากหลายแง่มุมให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

2.5 ฝึกฝนทักษะอย่างสม่ำเสมอ ปัจจุบันเทคโนโลยีด้านอุปกรณ์กล้องถ่ายภาพได้ ก้าวไปสู่ยุคดิจิทัลที่มีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว ดังนั้นช่างภาพจึงควรติดตามข่าวสารและใช้อุปกรณ์ ต่าง ๆ อย่างเต็มประสิทธิภาพ นอกจากนี้ต้องฝึกทักษะการใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอเพื่อประโยชน์ต่องาน แม้จะมีเวลาจำกัดก็ตามเพื่อที่จะได้เป็นช่างภาพที่ถ่ายทอดภาพได้ อย่างดีและสมบูรณ์

สรุปว่าการทำงานเป็นช่างภาพ ที่ต้องมีความรับผิดชอบต่อผู้รับสารจำนวนมากนั้น จึง ต้องทำงานอย่างมีคุณธรรมและจริยธรรมของคนทำงานสื่อ รวมทั้งเข้าใจบริบททางสังคมที่มีการ เปลี่ยนแปลงไปสู่ความหลากหลายทางวัฒนธรรมมากขึ้น ช่างภาพต้องระมัดระวังและต่อตระหนัก ในบริบทที่ต้องเปลี่ยนแปลงไปตามสังคมโลก ต้องเปิดโอกาสให้ผู้รับสารได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นของเขา และเคารพสิทธิส่วนบุคคลของคนที่ถูกเป็นข่าว นอกจากส่วนสำคัญของคุณธรรม แล้ว ช่างภาพในยุคที่มีการแข่งขันสูง ต้องพัฒนาทักษะของตนเองให้มีความรู้และความสามารถอยู่ อย่างสม่ำเสมอด้วยการพัฒนาทั้งสมอง หัวใจ และฝีมือ เพื่อสร้างสรรค์งานอย่างเต็มร้อย

บรรณานุกรม

กรรณิการ์ อัสวดรเดชา. (2541). *สื่อและเครื่องมือเพื่อการประชาสัมพันธ์*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ณัฐพงษ์ ฐิติมานะกุล และรัชศักดิ์ สิทธิวิไล (2550). *กล้องดิจิทัล*. กรุงเทพฯ: เสริมวิทย์อินโฟเมชั่นวิรัช ฤทธิรัตนกุล. (2540). *การประชาสัมพันธ์* (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สमान เถตระการ. (2548). *การถ่ายภาพเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 52). กรุงเทพฯ: เทคนิค พรินท์ติ้ง.

อรวินท์ เมฆพิรุณ. (2551). *กล้อง Digital และการแต่งภาพ*. กรุงเทพฯ: โปริวิชั่น.